

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀਜੇ, ਅਤੇ ਆਰ ਐਸ ਨਰੂਲਾ, ਜੇ.

ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1968 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 3088.**29 ਜਨਵਰੀ 1970**

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ (1950)—ਆਰਟੀਕਲ 311— ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਖਾਤਮਾ—
ਉਸ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ—ਕੀ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਹੈ—ਆਰਟੀਕਲ 311
— ਕੀ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਏਆਈ ਸਥਾਈ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ
ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ
ਸਮਾਪਤੀ ਜੇ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ
ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਪਰਾ ੩)

ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਆਰ. ਐਸ. ਨਰੂਲਾ ਦੁਆਰਾ 8 ਦਸੰਬਰ, 1969 ਨੂੰ ਕੇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ
ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ
ਹੈ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸ਼੍ਰੀ ਮੇਹਰ, ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਜਸਟਿਸ
ਆਰ. ਐਸ. ਨਰੂਲਾ ਨੇ 29 ਜਨਵਰੀ 1970 ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ।

226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ 11 ਸਤੰਬਰ,
1968 ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ
ਫੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ
ਜਵਾਬਦੇਹ ਸਰਕਾਰ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਚੋਣ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ
ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਤੱਕ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਜਾਂ
ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ
ਬਦਲਵੀਂ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਅਤੇ ਬੀ.ਐਸ.ਖੋਜੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ !

ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਲਈ ਐਮ.ਆਰ.ਸ਼ਰਮਾ, ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ,

«&6

4

I. L. R. Punjab and Haryana

(1971)2

ਨਿਰਣਾ

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ.-ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਸਿਲੈਕਸ਼ਨ ਬੋਰਡ, ਪੰਜਾਬ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ **11**
ਸਤੰਬਰ, **1953** ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(ਕਾਪੀ Annexure 'D'), ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 1966 (1966 ਦਾ ਐਕਟ 31) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਤਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਅਕਤੂਬਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਸੀ।, 1966. ਇਸਦਾ ਪੁਨਰਗਠਨ 12 ਜਨਵਰੀ, 1968 ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ 'ਸੀ' ਦੀ ਕਾਪੀ)। 1953 ਅਤੇ 1968 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਸ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਹੈ- 12 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦਾ ਪੁਨਰਗਠਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਆਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਹੀ 'ਤੇ

12 ਜਨਵਰੀ, 1968 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਸ੍ਰੀ ਜਮਨਾ ਦਾਸ ਅਖਤਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸ੍ਰੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਸਰੋਜ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਉਸੇ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰੇ 8 ਤੋਂ 12 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ- “ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ. 2 (ਸ੍ਰੀ ਜਮਨਾ ਦਾਸ ਅਖਤਰ) ਨੂੰ ਸੁਬਾਰਡੀ ਨੇਟ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਸਿਲੈਕਸ਼ਨ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਕੁਝ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ, ਸ: ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਸਰੋਜ, ਜੋ ਕਿ ਗੰਭੀਰ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਸਨ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 29 ਜੁਲਾਈ 1968 ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਦੁਬਾਰਾ 12 ਜੁਲਾਈ, 1968 ਨੂੰ, ਉਸਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਉਕਤ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ 17 ਅਗਸਤ, 1968 ਨੂੰ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 27 ਅਗਸਤ, 1968 ਨੂੰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਦੇਖਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ. ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਸਰੋਜ ਵਿਰੁੱਧ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਰੱਖੀਆਂ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਏਗਾ। ਦੁਬਾਰਾ 29 ਅਗਸਤ, 1968 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਸਰੋਜ ਵਿਰੁੱਧ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੌਂਪੀ। ਕਿ 31 ਅਗਸਤ, 1968 ਨੂੰ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਚੋਣ ਬੋਰਡ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਸਰੋਜ ਦੁਆਰਾ ਡਿਸਟ ਪ੍ਰੋਕਟਿਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਾ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਲਈ ਏਜੰਡੇ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਬਤੌਰ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਉਕਤ ਮੈਂਬਰ ਸ: ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਸ ਚਰਚਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਆਪਣਾ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। -ਉਹ ਅਸਤੀਫਾ ਫੇ* ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ. 2 ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਉਸੇ ਦਿਨ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਆਪਣੇ ਅਸਤੀਫੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਅਸਤੀਫਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਸਰੋਜ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨਾਲ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਵਜੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਅਚਾਨਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ **7574-SII-4(2)** ਰਾਹੀਂ - **67/26448**, ਮਿਤੀ **11** ਸਤੰਬਰ, **1968**, ਸਰਕਾਰ ਨੇ **11** ਸਤੰਬਰ, **1968** ਤੋਂ **12** ਜਨਵਰੀ, **1968** ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰ: **9311-SII-4(2)-67/1216** ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਨੰ. **7574-SII-4(2)-68/26452**, ਮਿਤੀ **11** ਸਤੰਬਰ **1968** ਨੂੰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਚੋਣ ਬੋਰਡ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਖੁਸ਼ ਸਨ। ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਬਦਲੇ **11** ਅਕਤੂਬਰ, **1968** ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਤਨਖਾਹ ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ **11** ਸਤੰਬਰ, **1968** ਦੀ ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਚਾਰਜ ਛੱਡਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ **11** ਸਤੰਬਰ, **1968** ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਅਨੁਬੰਧ 'ਏ' ਅਤੇ 'ਬੀ' ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਟਰਮੀ ਨੇਟਿੰਗ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਧਾਰ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ, (ਏ) ਕਿ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਚੋਣ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, (ਬੀ) ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਚੋਣ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ, (ਸੀ) ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਨ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ **311** ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਬੇਅਰਥ ਅਤੇ ਅਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀ, ਅਤੇ (ਡੀ) ਇਹ ਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਸੀ। ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਚੋਣ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਬਦਨਾਮੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਆਧਾਰ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ **15-ਏ** ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਚੋਣ ਬੋਰਡ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਵਿਧਾਨ ਇਸ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਆਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇੱਕ ਗਲਤ ਕੰਮ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਰਾਜ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਚੋਣ ਬੋਰਡ ' ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸੁਧਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਦੱਸੇ ਗਏ * * * * * ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਦੇ ਕਾਰਨ।

Ajit Singh and another v. The State of Punjab (Mehar Singh, C.J.)

* * * * *ਆਪਸ ਵਿਚ ਝਗੜੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰਾਂ (ਬੋਰਡ ਦੇ) ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸੁਧਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕਲੰਕ ਨਹੀਂ ਜੁੜਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। " ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਰਿਟਰਨ ਵਿਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚੇਅਰਮੈਨ (ਸ੍ਰੀ ਜਮਨਾ ਦਾਸ ਅਖਤਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ) ਨੇ ਸ: ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਸਰੋਜ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਸਨ। ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅਸਤੀਫਾ ਸੌਂਪਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਅਸਤੀਫਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 15-ਏ ਵਿੱਚ ਬਦਨਾਮੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸੀਕਰੇਟ ਟੈਰੀਏਟ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬੋਰਡ ਦਾ ਬਾਕੀ ਬਚਿਆ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਪਿੰਜਰ ਸਟਾਫ ਦੇ ਨਾਲ ਬੰਦ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਬਿਲੇਗੌਰ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਕਿ ਤੀਸਰਾ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਸਰੋਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਧਿਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(2) ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਚੋਣ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਹਨ, (ਏ) ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸੁਧਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ (ਅ) ਕਿ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਝਗੜਾ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰੋ. ਇੱਥੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਤੋਂ ਵਿਗੜਦਾ ਹੈ. ਇਸ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਚੋਣ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਢੁਕਵਾਂ ਆਧਾਰ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(3) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਨ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਉਸ ਲੇਖ ਦੇ ਉਲਟ ਸੇਵਾ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋ ਕੇਸ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਮਾਮਲਾ ਅਬਦੁਲ ਖਾਲਿਕ ਰੋਜ਼ ਬਨਾਮ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ (1) ਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਸਕੁਐਡ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਕੁਐਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ

(1) A.I.R. 1965 J. & K. 15CF.B.)

ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਥਾਈ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਪਰਸ਼ੋਤਮ ਲਾਈ ਫੀਗਰਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (2), ਅਤੇ ਮੋਤੀ ਰਾਮ ਡੇਕਾ ਬਨਾਮ ਜਨਰਲ ਸੈਨੇਜਰ, ਨਾਰਥ ਈਸਟ ਫਰੰਟੀਅਰ ਰੇਲਵੇ (3) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਖਰੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਮੰਨਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੁਲਿਸ ਸਕੁਐਡ ਦੇ ਖਾਤਮੇ, ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਬਿਲਕੁਲ ਇਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਡਾ: ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਈ ਸਕਸੈਨਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (4) ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਪਵਤੀ, ਜੇ . ਜੇਕਰ ਮਾਮਲਾ ਉੱਥੇ ਹੀ ਖੜ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਸਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ, ਪਰ ਪੀ.ਵੀ. ਨਾਇਕ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (5) ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਨਾ ਕੇਵਲ ਪਰਸ਼ੋਤਮ ਲਾਈ ਫੀਗਰਾ ਦੇ ਕੇਸ (2), ਅਤੇ ਮੋਤੀ ਰਾਮ ਡੇਕਾ ਦੇ ਕੇਸ (3) ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ, ਸਗੋਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਦੋ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ, ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੁਣ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਪਰਸ਼ੋਤਮ ਲਾਈ ਫੀਗਰਾ ਕੇਸ (2) ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਆਖਰੀ-ਦੱਸੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 12 ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਅਸਲ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੌਕਰ ਨੂੰ ਇਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਉਹ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਹੁਦਾ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ, ਲਾਪਰਵਾਹੀ, ਅਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਈ ਗਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਯੋਗਤਾ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਚਿਤ ਜਾਂਚ 'ਤੇ' ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੈਰਾ 26 ਵਿੱਚ — "ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਤੱਕ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ, ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੂੰ 'h' ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਖੁਦ ਹੀ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਚੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਦੁਰਵਿਹਾਰ, ਲਾਪਰਵਾਹੀ, ਅਕੁਸ਼ਲਤਾ ਜਾਂ ਹੋਰ

- (2) ਏਆਈਆਰ 1958 ਐਸਸੀ 36.
- (3) ਏਆਈਆਰ 1964 ਐਸਸੀ 600
- (4) ਏਆਈਆਰ 1965 ਸਾਰੇ. 406
- (5) ਏ.ਜੇ.ਆਰ. 1967 ਬੋਪ) 482,

Ajit Singh and another v. fhf'e'State of Punjab (Mehtar Singh, C.J.)

ਅਨੁਛੇਦ **311(2)** ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰਸ਼ੋਤਮ ਲਾਈ ਫੀਗਰਾ ਦੇ ਕੇਸ (2) ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦਾ ਇਹ ਆਖਰੀ ਨਿਰੀਖਣ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੋਤੀ ਰਾਮ ਡੇਕਾ ਦੇ ਕੇਸ (3) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ **41** ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪੋਸਟ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸਵਾਲ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਮੋਤੀ ਰਾਮ ਡੇਕਾ ਦੇ ਕੇਸ (3) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨੇ ਸਥਾਈ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਿਰੀਖਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੀ.ਵੀ. ਨਾਇਕ ਦੇ ਕੇਸ (5) ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ **17** ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਸ਼ੋਤਮ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣ ਲਾਇ ਫੀਗਰਾ ਦਾ ਕੇਸ (2), ਕਿਸੇ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮੋਤੀ ਰਾਮ ਡੇਕਾ ਦੇ ਕੇਸ (3) ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਰਸ਼ੋਤਮ ਲਾਈ ਫੀਗਰਾ ਦੇ (2) ਅਤੇ ਮੋਤੀ ਰਾਮ ਡੇਕਾ ਦੇ ਕੇਸਾਂ (3) ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਇਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਮੋਤੀ ਰਾਮ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਡੇਕਾ ਦਾ ਕੇਸ (3), ਜੋ ਪਰਸ਼ੋਤਮ ਲਾਈ ਫੀਗਰਾ ਦੇ ਕੇਸ (2) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਅਪਮਾਨਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਸਥਾਈ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ **311** ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਡਾ. ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਈ ਸਕਸੈਨਾ (6), ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਜੇ., ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਜੇ. ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ **311** ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ - ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹਟਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਚੋਣ ਬੋਰਡ ਦੇ ਖਾਤਮੇ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ **311** ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਟਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦਲੀਲ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਦੀ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਪ੍ਰਬਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

(4) ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਚੈਸਰ ਕਲੇ ਨੇ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਚੋਣ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਵੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੁਧਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਾਫ਼ੀ ਤਰਕਸੰਗਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਤੀਜੇ

Sant Sadhu Singh and others v. The State of Punjab and another
(Mahajan, J.)

5M

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਜਾਰੀ ਹਨ।

(5) ਜਵਾਬਦੇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਚੋਣ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਨੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹੁਕਮ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਢਾਂਚਾ ਸੀ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਜੋ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।, ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਚੋਣ ਬੋਰਡ ਕੋਲ ਲੰਬਿਤ ਪਏ ਕੰਮ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮਾੜੇ-ਵਿਵਹਾਰਕ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਸੀ ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਚੋਣ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕੰਮ ਵਜੋਂ ਬਚੇ ਹੋਏ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੱਖ 'ਤੇ ਵੀ ਬਦਨਾਮੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ।

(6) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ, ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(7) ਆਰ.ਐਸ.ਐਨ. ਅਰੂਲਾ, ਜੇ.-1967 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ 2099 ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ 51 ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਬੈਚ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ- ਭਗਵੰਤ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ, 19 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1968 ਨੂੰ, ਮੈਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਸਥਾਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ (ਕ੍ਰਮਵਾਰ 1967 ਦੀਆਂ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ 1776 ਅਤੇ 2401) ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 311(2) ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਅਸਾਮੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਉਹ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਥਾਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਵਿੱਚ ਡਾ. ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਈ ਸਕਸੈਨਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (4), ਅਤੇ ਪੁੱਲ

ਅਬਦੁਲ ਖਾਲਿਕ ਰੌਜ਼ੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ (1) ਵਿੱਚ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬੈਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਜੇ. ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਚ ਦੇ

ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਡਾ. ਪ੍ਰੋਮ ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਈ ਸਕਸੈਨਾ (6) ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਕੁਝ ਰਾਹਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਰੇ ਕਹੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਿਟਰਸ ਪੈਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 508 ਆਫ 1968, ਅਜੇ ਵੀ ਲੰਬਿਤ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਪੀਵੀ ਨੇਲ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (5) ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

(8) ਮੈਂ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ (ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਇੱਕ ਮਾਈ ਲਾਰਡ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ, ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਰ ਤਰਕ ਦੇ ਨਾਲ ਆਇਆ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਖਰਚੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਿਨਾਂ।

ਕੇ.ਐਸ.ਕੇ. _

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ।

ਡੀਕੇ ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਐਸਐਸ ਸੰਪਾਵਾਲੀਆ ਜੇ. ਜੇ.

ਸੰਤ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1969 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 2820

29 ਜਨਵਰੀ 1970

ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ (.ਸੋਧ) ਐਕਟ (1969 ਦਾ XXV) — ਧਾਰਾ 4, 6, 9 ਅਤੇ 10— ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ (1950)- ਅਨੁਸੂਚੀ VII ਸੂਚੀ I, ਇੰਦਰਾਜ਼ 43, 44 ਅਤੇ 45— ਸੂਚੀ II, ਇੰਦਰਾਜ਼ 32— 'ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ' 'ਚ ਰੁੱਝੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ- ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦਾ ਕੰਮ-ਕਾਜ-ਕੀ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ-ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ-ਸੋਧ ਕਾਨੂੰਨ-ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ

Sant Sadhu Singh and others v. The State of Punjab and another
(Mahajan, J.)

ਅਤਿ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ VII ਦੀ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਨੰਬਰ 43, ਸੂਚੀ I ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਬੈਕਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਪਰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਨੰਬਰ 43 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦੇ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਨੰ. 32 ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,